

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 15. juni 2020

Hørings svar NOU 2019: 23 Ny opplæringslov

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) vil med dette gi innspill til NOU 2019: 23 *Ny opplæringslov*. Vofo er interesseorganisasjonen til de 14 offentlig godkjente studieforbundene i Norge. Studieforbundene er utdanningsinstituttet til frivillig og ideell sektor, og bidrar til organisert opplæring i og gjennom over 500 frivillige og ideelle medlemsorganisasjoner. I 2019 arrangerte studieforbundene 44 000 kurs for over en halv million deltakere over hele landet

Vofo mener det går i feil retning når studieforbundene tas bort fra opplæringsloven. I opplæringsloven § 4a-4 er studieforbundene nevnt eksplisitt som en aktuell samarbeidspartner for kommune og fylkeskommune. Den nye opplæringsloven som er ute på høring foreslår at studieforbundene blir fjernet fra § 4A. Dette til tross for at studieforbund i lang tid har tilbudt teori til fagprøven i samarbeid med fylkeskommune og regionalt arbeidsliv.

Studieforbundenes virksomhet gir mange voksne som har arbeidserfaring mulighet til å ta fagbrev. Mange steder i Norge er det slik at unge nyutdannede ikke er tilstrekkelig til å dekke det kompetansebehovet regionalt arbeidsliv har. Vi vet at dette gjelder i helse- og omsorgssektoren, handelsnæringen, bygg- og anlegg, men også i flere andre bransjer som har behov for faglært arbeidskraft. Det er derfor viktig at voksne uten formell kompetanse får anledning til å utdanne seg. Her har studieforbund spilt en viktig rolle i mange år. I tett samarbeid med både lokalt arbeidsliv, fylkeskommuner og parter i arbeidslivet har de bidratt til å tilby fleksibel opplæring som møter voksnes individuelle behov, og har derfor vært en god ressurs i tillegg til det offentlige tilbudet. Voksne som får anledning til å ta fagbrev bidrar også til å rekruttere flere voksne inn i fagskoleutdanning som er viktig for den enkeltes muligheter og for regionalt arbeidslivs kompetansebehov.

Korona krisen har vist at studieforbundene har evne til å snu seg raskt rundt og levere fleksible tilbud med godt kvalifiserte veiledere. På kort tid har studieforbund tilrettelagt nettbasert teori til fagprøven innenfor flere fag gjennom det nye treparts bransjeprogrammet. Dette er et viktig bidrag til at de som jobber i utsatte næringer kan få kompetansepåfyll.

Regjeringen har i sin kompetansereform omtalt studieforbundene som konstruktive bidragsytere ved at de tilbyr opplæring gjennom et bredt spekter av kurs som kan supplere det formelle utdanningssystemet. Meldingen utaler at regjeringen ønsker å styrke det frivillige, åpne og ubyråkratiske opplæringstilbudet i frivillig sektor, i regi av blant andre studieforbundene. Delingen av tilskuddsordningen til studieforbund er av regjeringen begrunnet med en mer målrettet ordning som skal bidra til å nå både kompetansepoltiske og integreringspolitiske mål på den ene siden og kultur- og frivillighets politiske mål på den andre siden.

Når regjeringen så tydelig ønsker å målrette studieforbundenes innsats er det etter vår oppfatning å gå i feil retning når studieforbundene tas bort fra opplæringsloven. I opplæringsloven § 4a-4 er

studieforbundene nevnt eksplisitt som en aktuell samarbeidspartner for kommune og fylkeskommune.

Tidligere utredninger, som eksempelvis NOU 2018: 13 Livsoppholdsutvalget, viser til at kommuner avviser søkere til grunnskoleopplæring på grunn av for liten kapasitet. Det samme gjør fylkeskommuner innenfor videregående opplæring, og søkere henvises ofte til ventelister. Vofo mener lovformuleringen synliggjør for kommuner og fylkeskommuner hvilke aktører som kan benyttes som samarbeidsparter. Studieforbund har vært gjennom en forhåndsgodkjenning etter voksenopplæringsloven. Å velge forhåndsgodkjente aktører kan spare kommuner og fylkeskommuner for mye ressurser i arbeidet med å velge eksterne tilbydere.

Vofo foreslår følgende:

§ 18-10. Organisering av opplæringstilbudet til voksne elever

Grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa for voksne elevar skal organiserast som eit særskilt tilbod for voksne.

Opplæringstilbudet til voksne elevar skal tilpassast livssituasjonen deira. Tilpassinga kan mellom anna gå ut på kveldsundervisning, nettundervisning og komprimering av opplæringstida.

*Kommunen og fylkeskommunen kan nytte **studieforbund** og private og til å gi voksne elevar eit opplæringstilbod, men skal sjølv dokumentere opplæringa etter § 18-1.*

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet